

Birleşmiş Milletler

Kadın Dostu

Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı

BMOP Bülteni

Sayı:8 Aralık 2007

Bu Sayıda

Peer Sieben "Ortak Program'dan çok etkilendim" sf 2

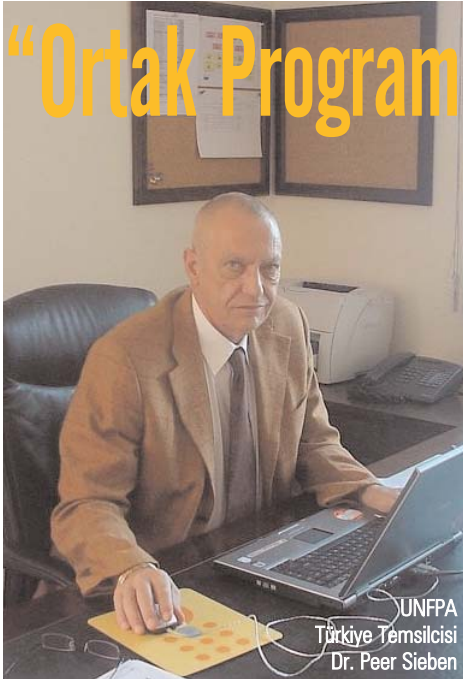
Ortak Program İllerine Değerlendirme Ziyareti sf 3

Yerel Eşitlik Eylem Planları'na ilişkin Genel Değerlendirme sf 4-5

Sabancı Üniversitesi Mor Sertifika Programı sf 6

Dünyadan Kadın Dostu Kent Örnekleri: Frankfurt sf 7

"Ortak Program'dan çok etkilendim"

■ Ortak Program'ın yürütücüsü BM Nüfus Fonu-UNFPA Türkiye Temsilciliği görevine yeni atanan Dr. Peer Sieben küresel ölçekte yeni bir kavram olan 'kadın dostu kent' üzerine kurulu Ortak Program'ın başarıyla yürütülmesinin, kadınların ve kız çocuklarının hakları ve ihtiyaçları konusunda farkındalığın ve kadınların karar mekanizmalarına katılımlarının artırılmasına önemli katkı sağlayacağına inandığını ifade etti.

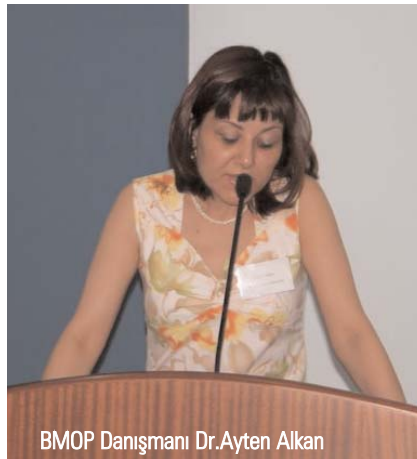
■ Ortak Program'dan çok etkilendiğini belirten Sieben "En çok etkilendiğim nokta; Programın bütün BM kuruluşlarının ve 9 ülke büyükelçiliğinin desteğini alması ve İçişleri Bakanlığı, valilikler, belediye başkanlıklarının yanı sıra özel sektör ile ortak çalışması oldu" dedi.

devamı sf.2'de

Yerel Eşitlik Eylem Planları'na ilişkin Değerlendirme Raporu

■ Birleşmiş Milletler Ortak Programı Danışmanı Dr. Ayten Alkan, Program illerinde hayata geçirilmekte olan Yerel Eşitlik Eylem Planları'na (YEEP) ilişkin bir Genel Değerlendirme Raporu hazırladı.

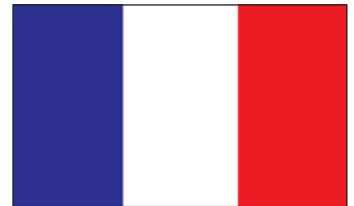
devamı sf.4-5'de

BMOP Danışmanı Dr.Ayten Alkan

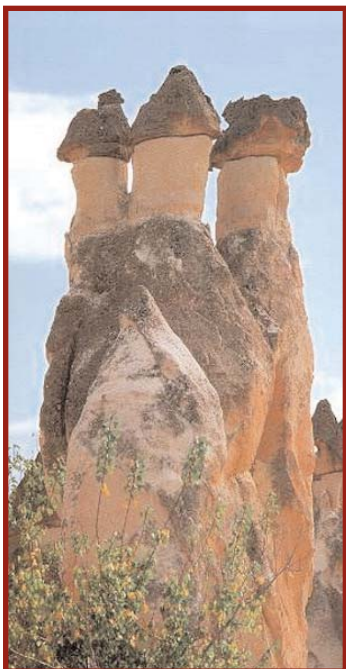
Fransa'dan Ortak Programa katkı

■ Fransa Birleşmiş Milletler Ortak Programı'na mali katkıda bulunan ülkeler arasına katıldı.

Ortak Program'a mali katkıda bulunan Almanya, Danimarka, Finlandiya, İsveç, İsviçre, İngiltere, Kanada ve Norveç'in ardından Fransa'nın da katılımıyla başışçı ülkelerin sayısı 9'a çıktı.

Birleşmiş Milletler Ortak Programı ile Fransa Büyükelçiliği arasındaki sözleşme Kasım ayı başında imzalandı.

Nevşehir'de de BMOP İl Koordinasyon Kurulu Devrede

■ İzmir'in ardından Nevşehir Valiliği de BMOP İl Koordinasyon Kurulu oluşturdu.

İzmir'in ardından Nevşehir'de de Ortak Program İl Koordinasyon Kurulu kuruldu. Birleşmiş Milletler Ortak Programı uyarınca Nevşehir'de yürütülecek çalışmaların koordinasyonu, Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın uygulanmasını takip ve kamu kuruluşları, yerel yönetim birimleri ve sivil toplum kuruluşlarının kadın-erkek eşitliğini sağlamaya ve kadınları güçlendirmeye yönelik çalışma ve etkinliklerinin izlenmesi amacıyla oluşturulan Kurul, ilk toplantısını 31 Ekim 2007 ta-

rihinde Vali Yardımcısı Ruhi Paker başkanlığında yaptı. Ortak Program İl Koordinasyon Kurulu, Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Kaya'nın yanı sıra İl Özel İdaresi, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve Nevşehir Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'ndan birer temsilci ile ildeki kadın kuruluşları Türk Kadınları Birliği Nevşehir Şubesi ve Kapadokya Kadın Dayanışma Derneği'nden birer temsilci ve BMOP Yerel Koordinatöründen oluşuyor.

“Ortak Program’dan çok etkilendim”

Ortak Program’ın yürütücüsü BM Nüfus Fonu-UNFPA Türkiye Temsilciliği görevine yeni atanan Dr. Peer Sieben küresel ölçekte yeni bir kavram olan ‘kadın dostu kent’ üzerine kurulu Ortak Program’ın başarıyla yürütülmesinin, kadınların ve kız çocuklarının hakları ve ihtiyaçları konusunda farkındalığın ve kadınların karar mekanizmalarına katılımlarının artırılmasına önemli katkı sağlayacağına inandığını ifade etti.

Kadın Dostu: Birleşmiş Milletler Ortak Programı sizin için ne anlam ifade ediyor ?

Sieben: Türkiye’de göreve başladığımda buradaki faaliyetlerimiz konusunda bilgilendirilirken bana Birleşmiş Milletler Ortak Programı anlatıldığında en çok etkilendim nokta; Program’ın bütün BM kuruluşlarının ve 8 ülke büyükelçiliğinin desteğini alması ve İçişleri Bakanlığı, valilikler, belediye başkanlıklarının yanı sıra özel sektör ile ortak çalışması oldu. Üstelik ‘Kadın Dostu Kent’ gibi küresel ölçekte de yeni bir yaklaşımın üzerine kurulu Program’ın 6 pilot ilde başarıyla yürütülüyor olması da kadınlar ve kız çocuklarının gereksinimleri ve hakları konusunda farkındalığın ve kadınların karar mekanizmalarına katılımlarının artırılmasına büyük katkı sağlayacağına inanıyorum. Ortak Program, aynı zamanda, Birleşmiş Milletler’in temel ilkelerinden biri olan “Kadın-erkek eşitliğinin tüm dünyada sağlanmasına destek olma” ilkesine de katkıda bulunan bir Program. Bunun yanında, Birleşmiş Milletler’in Binyıl Kalkınma Hedefleri arasında üçüncü sırada yer alan, “Kadın-erkek eşitliğinin teşvik edilmesi ve kadınların güçlendirilmesi” hedefinin Türkiye’de gerçekleştirilmesine ve Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne giriş sürecini kolaylaştırılmasına da katkıda bulunuyor. Bu katkı da, kadın-erkek eşitsizliklerinin, dolayısıyla da uzun vadede yoksulluğun azaltılması, eğitim düzeyinin yükseltilmesi, var olan çalışma gücünün daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi ve de Türkiye’de yaşayanların sağlıklarının iyileştirilmesi olarak hayata geçecek.

Kadın Dostu: Gerek yasal gerekse de sosyal ve ekonomik yönden Türkiye’de kadının statüsü hakkında ne düşünüyorsunuz ?

Sieben: Türkiye’ye çok yeni gelmiş olmakla birlikte kısa sürede ülkede kadınların statüsü konusunda yapılan çalışmaların çeşitliliği ve çabalar konusunda şaşırdığımı söylemem gerekiyor. Türkiye’ye gelirken özellikle toplumsal cinsiyet konusunda deneyimlerimi aktarabileceğim bir ortam bulacağımı düşünüyordum ama yapılan

çalışmaların tahminimin çok ötesinde olduğunu itiraf etmeliyim.

Türkiye’de kadınlar ve kız çocukları eğitim olanaklarına erişim, iş yaşamı ve siyasetteki eşitsizlik, şiddet ve sosyal dışlanma gibi güçlüklerle boğuşmaya devam ediyorlar,

Gözlemediğim kadıyla Türkiye’de kadınların statüsü farklı alanlarda farklı düzeylerde. Örneğin yasal alana bakıldığında, özellikle son yıllarda kadınların statüsünün yükseltilmesine yönelik, çeşitli kanunlarda kadınların lehine değişiklikler yapılmış. Şimdi önemli olan bu değişikliklerin hayata geçirilebilmesi ki, bu da kadınların toplumsal hayatta daha fazla yer almalarına yol açacak.

Kadın-erkek eşitliğiyle ilgili istatistikler bence yeterince açık. Size birkaç örnek vereyim. Okur yazarlık oranı erkeklerde kadınlardan yüzde 13 daha yüksek. Yüksek öğrenimde bu fark yüzde 10 ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da 6 ila 14 yaş arasındaki kız çocuklarının bir çoğu okula gitmiyor. Çalışma yaşamına baktığımızda, kadınların katılımı yüzde 24-25 iken, erkeklerde bu oranın yüzde 74 olduğunu görüyoruz. İşverenlerin yalnızca yüzde 1.1’i kadın ve milletvekillerinin yalnızca yüzde 9’u kadın. Kadına karşı şiddet de Türkiye’de önemli bir problem oluşturuyor. Şehirde yaşayan kadınların yüzde 30’u ve kırsal kesimde yaşayanların yüzde 55’i, kadın kocasıyla tartışır, fazla para harcarsa ya da çocuklarla ilgilenmezse, dayanın haklı olduğuna inanıyor.

İstatistiklere bakıldığında yine bazı alanlarda kadınların durumunun birçok batılı ülkeden daha ilerde olduğunu görürken, bazı alanlarda ne yazık ki daha fazla ilerleme gerekiyor. Örneğin halen kadınların yaklaşık yüzde 20’si okuma yazma bilmezken, avukat, hekim, akademisyen, mühendis kadınların oranları birçok batılı ülkenin önünde. Ama Türkiye genelinde çalışma yaşamına bakıldığında ne yazık ki çalışan nüfus içinde kadın oranı yüzde 25 civarında. Bu oran kentlerde daha düşük ve yoksulluktan kadınlar daha fazla ve farklı şekillerde etkileniyor. Karar mekanizmalarına bakıldığında da kadınların oranlarının düşük olduğunu görüyoruz. Örneğin siyasette kadına bakıldığında, parlamentoda kadın oranı yüzde 9. Tüm bu istatistikler bir yana

UNFPA Türkiye Temsilcisi
Dr. Peer Sieben

Türkiye’de hem kamu sektöründe hem de sivil toplum alanında kadınların statüsünün daha da yükseltilmesi için çeşitli çalışmalar sürüyor ve bu çalışmaların sonuçlarının bir kısmı şimdiye kadar alınmış, bir kısmı da yıllar içinde alınacak. Çok kısa bir süredir Türkiye’de olmama rağmen şimdiye kadar öğrendiklerim, kadınlara ilişkin yapılan tüm çalışmaların özellikle Türkiye’nin gelişiminde ve demokratikleşme sürecinde çok önemli rol oynayacağını söylüyor.

Kadın Dostu: Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi için Türkiye’de ne tür faaliyetler yürütüyorsunuz ?

Sieben: UNFPA neredeyse 40 yılı yakın bir süredir Türkiye’de çalışan bir BM Örgütü. Yıllarca başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere çeşitli kamu kuruluşları ve STK’larla özellikle kadın sağlığına ilişkin programlar yürüttük. Aile planlaması, cinsel sağlık, üreme sağlığı konusunda özellikle kadınların durumu daha ön plana çıkartan projeler ve programlar uygulandı. Son beş yıldır ise yukarıda bahsettiğim konuların yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliği ve özellikle de kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik ayrı programlar başlattık. Bu programlarda kadınların güçlendirilmesinin yanında erkeklerin de sürece katılımlarına ilişkin çalışmalara da yer vermeye başladık. Örneğin Türk Silahlı Kuvvetleri ile her yıl yaklaşık 500 bin er ve erbaşa ortaklaşa düzenlediğimiz bir günlük zorunlu eğitimlerin içinde 1 saatlik özel bir toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddetle mücadele dersi verilmekte. Bu

özel program dışında hem kendi ülke programımızdan desteklediğimiz hem de Avrupa Birliği finansmanları ile yürüttüğümüz kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve Türkiye’de bu konuya ilişkin önleme mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik projelerimiz bulunmakta. Tüm bu programların içinde bizim için özel olan ise Türkiye’de kadın ve kız çocuklarının insan haklarının geliştirilmesine yönelik BM Ortak Programı. Bu projenin en önemli tarafı tüm programın yerelde gerçekleştiriliyor olması.

Ortak Programın hedefi, yerel yönetimlerin, devletin, sivil toplumun ve tüm ilgili kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi aracılığıyla, kadın ve kız çocuklarının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik olarak etkili politikaların ve programların geliştirilip, uygulanabilmesidir. Bu hedefe de aşağıdaki stratejilerle ulaşacağız:

- Kadın ve kız çocuklarının haklarının korunması ve geliştirilmesi için uygun ortamın (planlar, programlar, politikalar ve yasalar) yaratılması,
- Kadın ve kız çocuklarına kaliteli hizmet tasarlama ve sunmaya yönelik olarak yerel yönetimlerin kapasitelerinin geliştirilmesi,
- Kadın ve kız çocuklarının güçlenmesine yönelik olarak, kadın-erkek eşitliğini savunabilmeleri, proje yönetebilmeleri, kaynak sağlayabilmeleri ve yerel yönetimlerle başarılı etkileşim sağlayabilmeleri için yerel sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesi,
- Halkın kadın ve kız çocuklarının hakları konusundaki bilinçlenme düzeyinin artırılması.

Ortak Program İllerine Değerlendirme Ziyareti

■ Ortak Program'ın yürütüldüğü 6 ili ziyaret eden Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları, kentlerde yapılan çalışmalarını yerinde gördü ve ortakların Program hakkında görüş ve değerlendirmelerini aldı.

TRABZON-15-17 Ağustos 2007

Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları 15-17 Ağustos tarihlerinde Trabzon'a ziyarette bulunarak, "Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı" kapsamında yürütülen çalışmalarla ilgili görüşmeler yaptı. İldeki paydaşlarla görüşen Türkmemetoğulları'na, Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlık süreci, plan kapsamında yürütülen çalışmalarla ilgili bilgi verildi. Türkmemetoğulları, Trabzon Valisi Nuri Okutan, Trabzon Belediye Başkanı Volkan Canalıoğlu'nu ziyaret ederek eylem planının yürütülmesine yönelik görüşlerini aldı. İl Genel Meclisi Başkanı Muhammet Balta ve Belediye Başkan Yardımcısı Gürsel Gençsoy ile görüşmelerde ise Trabzon YEER (TYEEP) kapsamında kurulan kadın hakları komisyonu, kadın erkek eşitliği komisyonu ve belediye bünyesinde kurulan kadın erkek eşitliği birimi hakkında bilgi verildi. Belediye ve Valiliğin yanı sıra, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, kadın kuruluşları temsilcileri ve TYEEP çalışmalarına katılan ilgili örgüt ve kurumların temsilcileri ile de görüşerek Eşitlik Eylem Planı ve BMOP çalışmalarına yönelik görüşlerini dinledi. (Sinem Mısıroğlu)

İZMİR-28 Eylül-3 Ekim 2007

Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları Ortak Programı kapsamında İzmir'de yürütülen çalışmalar konusunda bilgi almak, görüş alışverişinde bulunmak amacıyla İzmir'e geldi. İzmir'deki Program ortaklarıyla çeşitli görüşmelerde bulunan Türkmemetoğulları, İzmir Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlanması için yapılan çalışmalar ve uygulamalar konusunda bilgi aldı, görüş alışverişinde bulundu. İzmir ziyareti sırasında Şeyda Türkmemetoğulları programdan sorumlu İzmir Vali Yardımcısı Haluk Tunçsu ile de görüştü. Görüşmede İzmir'de Yerel Eşitlik Eylem Planı'nı uygulamak üzere Valilik, İl Özel İdaresi ve tüm İl Müdürleri ve STK temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan İzmir İl Koordinasyon Kurulu ve çalışmalar hakkında bilgi aldı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'ni de ziyaret eden Türkmemetoğulları'na, Genel Sekreter Yardımcısı Serpil Güngör ve Kültürel ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Cengiz Türksoy tarafından Belediyenin İzmir'deki kadın çalışmaları anlatıldı. İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Aile

Danışma Merkezi Müdürü Ayla Çelik'le yaptığı görüşmede İzmir'deki sığınmaevleri ve kurumun çalışmalarını hakkında bilgi edindi. Türkmemetoğulları ziyaretinin son gününde Program ortakları olan kadın kuruluşu temsilcileriyle görüştü, onların Yerel Eşitlik Eylem Planı ve bu kapsamda geliştirdikleri projeler konusunda bilgi aldı. (Semra Ulusoy)

ŞANLIURFA-3-7 Ekim 2007

Ortak Program'ın Şanlıurfa uygulamalarını değerlendirmek ve yerel ortakların programla ilgili görüş ve önerilerini almak üzere görevlendirilen Bağımsız Danışman Şeyda Türkmemetoğulları 3-7 Ekim 2007 tarihleri arasında Şanlıurfa'da çeşitli kamu kurumları ve kadın kuruluşlarıyla görüşmeler gerçekleştirdi. Türkmemetoğulları Şanlıurfa ziyareti sırasında Şanlıurfa Vali Yardımcısı Yıldray Malgâç ve Şanlıurfa Belediye Başkanı A. Eşref Fakıbbaba, Belediye Başkan Yardımcısı Fevzi Yüceltepe'yi makamlarında ziyaret ederek, Şanlıurfa Birleşmiş Milletler Ortak Programı uygulamaları hakkında görüş alışverişinde bulundu. Türkmemetoğulları daha sonra İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, Müftülük, İl Halk Eğitim Müdürlüğü, Harran Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı, Belediye Sosyal APK Birimi, Yerel Gündem 21 Kadın Meclisi, Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği, KAMER, Yaşavevi Kadın Dayanışma Derneği ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Çok Amaçlı Toplum Merkezi'ni ziyaret etti. (Tülay Yılmaz)

NEVŞEHİR-8-11 Ekim 2007

Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programının değerlendirilmesi amacıyla Nevşehir'de bir dizi görüşmelerde bulundu. Ortak Programın uygulama aşamalarının değerlendirilmesi ve yerel yöneticilerin görüşlerinin alınması amacıyla Kente gelen Türkmemetoğulları ilk olarak Nevşehir Valisi M. Asım Hacimustafaoğlu'nu ziyaret etti. Şeyda Türkmemetoğulları hazırlayacağı değerlendirme raporuna esas olmak üzere Vali M. Asım Hacimustafaoğlu'ndan sonra Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Kaya, İl Millî Eğitim Müdürü, İl Sosyal Hizmetler Müdürü, İl Genel Meclisi Başkanı, İl Sağlık Müdürlüğü Ana Çocuk Sağlığı Şube Müdürü, kadın kuruluşları temsilcileri ve BMOP Nevşehir Yerel Eşitlik Eylem Planı Çalışma Grubu temsilcileriyle görüştü. (Huriye Karabacak)

VAN-16-20 Ekim 2007

Ortak Program'ın Van uygulamalarını değerlendirmek ve yerel ortakların programla ilgili görüşlerini almak üzere Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları, 16-20 Ekim 2007 tarihleri arasında Van'da çeşitli kamu kurumları ve kadın kuruluşlarıyla görüşmeler gerçekleştirdi. Türkmemetoğulları, önce Van Valisi Özdemir Çakacak ve Van Belediye Başkanı Burhan Yenigün'ü

Bağımsız Uzman Şeyda Türkmemetoğulları

makamlarında ziyaret ederek, Van'daki Ortak Program uygulamaları ve Van Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlık süreci hakkında bilgi aldı. Türkmemetoğulları, daha sonra, aralarında İl Özel İdaresi, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve İl Müftülüğü olmak üzere çeşitli kamu kurumları ile Van Belediyesi Yerel Gündem 21 Genel Sekreterliğini ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'ni ziyaret etti. Türkmemetoğulları, kentte faaliyet gösteren beş kadın kuruluşunun temsilcileriyle de görüşerek, kadın kuruluşlarının Ortak Program uygulamaları ve Van Yerel Eşitlik Eylem Planı'na ilişkin görüş ve değerlendirmelerini aldı. (Ayşe Sargın)

KARS-22-26 Ekim 2007

Ortak Program konusunda yerel ortakların görüşlerini almak üzere Kars'a gelen Bağımsız Uzman Türkmemetoğulları öncelikle Kars Valisi M. Ufuk Erden ve Kars Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu'nu makamlarında ziyaret etti. Türkmemetoğulları, BMOP'tan sorumlu Vali Yardımcısı Doğan Demirdağ ve Belediye Başkan Yardımcısı Tuncer Daşdemir, İl Emniyet Müdürü, İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Millî Eğitim Müdürü, İşkur İl Müdürü, Mahalli İdareler Müdür Vekili, İl Genel Meclisi üyeleri, İl Müftüsü, Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü, Halk Eğitim Müdürü, Kars Belediyesi Yerel Eylem Planı Çalışma Grubu üyeleri, İl Sağlık Müdür Yardımcısı, kadın kuruluşları temsilcileri, kadın muhtarlar ve azalarını ziyaret etti. Görüşmelerde Kars Yerel Eylem Planı, Ortak Program'ın etkileri, yetkililerin önerileri ve Program'ın devamlılığı konuları ele alındı. (Sibel Alp Argunhan)

BMOP Danışmanı Dr. Ayten Alkan

Dr. Ayten Alkan Kimdir ?

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapan Dr. Ayten Alkan, 2003 yılında "Yerel Yönetimlerin Kadınların Toplumsal Cinsiyet Gereksinimlerine Duyarlılığı" başlıklı doktora tezini verdi.

Temel ilgi ve araştırma alanları arasında Toplumsal Cinsiyet, Kent, Yerel Yönetimler, Yerel Siyaset ve Kooperatifçilik gibi konuların bulunduğu Dr. Alkan çok sayıda makale, yayın ve çeviriye imza attı. Alkan'ın kaleme aldığı kitaplar şunlar:

2006/ Belediye Kadınlara da Hizmet Eder - Kadın Dostu Belediye Hizmetleri: Neden, Nasıl.

2005/ Yerel Yönetimler ve Cinsiyet: Kadınların Kentte Görünmez Varlığı

2003/ Kadınlar tarafından kadınlarla birlikte ve kadınlar için Yerel Politika, 1998/ Türkiye'de 1980'den Sonra Dar Gelirliğin Konut Sorunu ve Konut Kooperatifleri

1. Yerel Karar Mekanizmalarına Katılım

6 yerleşim özelinde çizilen YEEP'lerde, yerel temsil yapıları daha eşitlikçi bir niteliğe ulaşana değin, kadın sorunlarının ve gereksinimlerinin yerel karar mekanizmalarına taşınmasını sağlamak için telafi edici çeşitli mekanizma, yol ve yöntemler öngörülmüştür. Bunlar arasında;

- Yerel kadın örgütlerinin yerel meclisleri izlemesinin ve yerel ihtisas komisyonlarına katılımının sağlanması, kent konseylerine katılım ve kadın meclislerinin oluşturulması, yerel stratejik planların hazırlık ve uygulama süreçlerine kadın örgütlerinin katılımının sağlanması
- Yerel yönetimler ve valiliklerde kadın erkek eşitliği birimlerinin oluşturulması bu birimlerin, 6 ayda bir "Yerel Eşitlik İzleme ve Değerlendirme" raporları hazırlayıp sunmaları. Belediye ve il genel meclislerinde kadın erkek eşitliği komisyonu veya komitesi kurulması ve benzeri politika önerileri yer almaktadır

Yerel Eşitlik Eylem Planları'na ilişkin Değerlendirme Raporu

■ Birleşmiş Milletler Ortak Programı Danışmanı Dr. Ayten Alkan, program illerinde hayata geçirilmekte olan Yerel Eşitlik Eylem Planları'na (YEAP) ilişkin bir Genel Değerlendirme Raporu hazırladı.

Türkiye'de cinsler arası eşitlik perspektifi ile politikalarının yerel düzeyde, bir başka deyişle farklı yerleşimlerde güçlendirilmesi için sürdürülen çabaların geçmişte çok uzun değil. Cinsler arası eşit(siz)lik kavrayışı ile politikaları söz konusu olduğunda

2. Kentsel Hizmetler

Kentsel hizmetler açısından yerleşimlerin büyük ölçüde farklılaşan düzenlemelere, dolayısıyla sorun kaynaklarına sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanında, kadınların kendilerine biçilmiş rolleri gereği vermek zorunda kaldıkları çocuk, yaşlı ve engellilerin bakımı hizmetlerinin aslında kamusal bir sorumluluk olduğu genel toplumsal ve politik söylemde henüz kabullenilmiş değildir. Tüm bu sorunların üstesinden gelmek iddiasında olmamakla birlikte, BMOP kapsamında hazırlanan YEAP'lerde yer alan önlemler kentlerin daha eşitlikçi bir niteliğe ulaşmasını sağlamada önemli adımları oluşturacağı açıktır. Bu önlemler şöyle sıralanabilir;

- Semt/mahalle/ toplum merkezlerini yaygınlaştırmak.
- Hizmetlere mahalle ölçeğinde erişimi ve hizmetlerin saptanıp düzenlenmesinde başlıca yaşam çevresi mahalle olan kadınların gereksinimlerinin dikkate alınmasını sağlayacak önlemlerin alınması.
- Hastane ve doğumevi hatlarına daha ucuz belediye otobüsleri konması ve dolmuşlarda kadınlara özel indirim uygulanması, hava karardıktan sonra belediye otobüsleri ve dolmuşların gereksinim durumunda durak dışı yolcu alıp bırakması, konuyla ilgili olarak otobüs ve dolmuş sürücülerinin eğitimi, duraklara acil durumlar için 155 polis merkezine bağlı alarm düğmeleri takılması; toplu taşıma araçlarının fiziksel koşullarının düzeltilmesi;
- Sokak, park, spor alanı, durak, vb. gibi kamusal ortak mekanlarda yeterli aydınlatma, mahalle ölçeğinde düzenleme, kadınların kullanımını kolaylaştıracak düzenlemelerin yapılması; cadde ve sokaklara okuma yazma bilmeyenler için resimli yön gösterici ve tanıtıcı levhalar konulması;
- Özellikle yoksul ve göçmen kadınlar için kültür ve kenti tanıma gezilerinin düzenlenmesi;
- Engellilere yönelik danışma ve hizmet birimlerinde kadın engellilere ve engelli yakınına bakmak durumunda kadınlara özgülleştirilmiş hizmet sunulması gibi kadınların toplumsal-mekansal hareketliliğiyle kent-içi ulaşımını kolaylaştıracak düzenlemelere gidilmesi.
- Cinsiyet-duyarlı bütçe uygulamaları için yerel yöneticilerin eğitimi, bütçenin hazırlanması sürecinde kadın kuruluşlarının görüşüne başvurulması, gereksinim içindeki kadın kuruluşlarının yıllık bina ya da kullanım giderlerinin bütçeye katkı payı olarak konması.

3. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik aile içi şiddetin yaygınlığı artık tartışılmaz kabul edilmektedir. Şiddetin genel toplumsal ve politik söylemde sorun olarak kabullenilmesi yalnızca ilk aşamadır. Başta yasal düzenlemeler olmak üzere ulusal düzeyde alınan önlemlerin yanı sıra, kadınların aslolarak yaşadıkları yerleşimlerde şiddetten korunmaları gereklidir.

- Bu alandaki yerel yetersizlikler, derecesi ve niteliği bilinmeyen bir kadın mağduriyeti ve göçünü de ortaya çıkarmaktadır. Aşağıda öngörülenler bu kavrayışla formüle edilmiştir.
- Nüfusu 50 bini aşan yerleşimlerde belediyelerin konuyla ilgili etkinlik yürüten kadın örgütlerinin görüş ve işbirliğini de başvurarak bir an önce sığınma evlerini kurması,
- Kadın / aile danışma merkezleri açılması,
- Mevcut merkezlerin personel ve uzmanlık açısından güçlendirilmesi;
- Zihinsel engelli ve şiddet sonucu ruhsal sağlığı bozulmuş kadınların mevcut sığınma evlerinden yararlanmalarının olanaklı olması nedeniyle bu kadınlar için özel sığınma evleri oluşturulması gibi şiddet mekanından kopmuş kadınların kendilerine yeni bir hayat kurana değin banınmaları ve rehabilitasyonlarını sağlayacak güvenli banınma imkanının yaratılması.
- 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Yasa konusunda kadınları bilgilendirmek için Yasanın anlaşılır bir dille anlatıldığı broşürler basıp dağıtmak, afişler hazırlamak
- Acil Telefon Hattı olan yerlerde tam randmanlı ve 7/24 hizmet verir şekilde çalışır hale getirmek, olmayan yerlerde bu hattı kurmak
- Şiddete uğrayan kadınlara hizmet sunacak kamu görevlilerinin eğitilmesi,
- Şiddeti önlemeye ve şiddet mağdurlarını korumaya yönelik olarak yapılanları izleyecek, denetleyecek bir koordinasyon biriminin oluşturulması.

4. Ekonomik Güçlenme ve Çalışma Hayatı

Kadınların gelir getirici bir iş edinebilmelerinin önkoşulu, bakım ve ev işlerinin yükünü azaltabilmek, bu işleri olabildiğince toplumsallaştırabilmektir. Öte yandan kadınların kooperatifleşme gibi çeşitli örgütlenme biçimlerine yabancı olmaları, çoğunun sosyal güvenceden yoksun, kayıtsız ev eksenli üretimde yoğunlaşması kadın emeğinin sömürsünü beraberinde getirmektedir. Bu kavrayışla YEAP'lerde aşağıdaki politika önerileri formüle edilmiştir.

- Bakım ve ev işlerinin yükünü azaltabilmek, bu işleri olabildiğince toplumsallaştırabilmek adına mahallelerde kreşler ve yaşlı bakım evleri, gereksinim olan yerlerde çamaşırhaneler kurmak; bu hizmetler için stratejik planlara, il genel meclis ve belediye bütçelerine kaynak aktarılması
- İstihdam garantili meslek eğitimi, beceri ve kapasite geliştirme programlarının artırılması;
- Mikrokredi projeleri konusunda kadınlara gerekli tanıtım yapılması ve kadınlara proje yazım konusunda destek olunması;
- Bazı bankalarla anlaşma yapılarak kredi almak isteyen kadınlara düşük faizli krediler sağlanması
- Belediyelerce semt pazarlarında sadece kadınların ürünlerinin satıldığı ücretsiz sabit bölümler / standlar oluşturulması;
- Ticaret Odası binalarında bir odanın kadınların ürünlerine ayrılması, ürünlerin satışı için bir kadın personel alınması ve yöreye gelen işadamları, işkadınları, resmi konuklar ve turistlerin burayı ziyarete yönlendirilmesi.
- Özellikle yoksul kadınların sosyal güvenlik kurumlarından yararlanabilmelerini sağlamak üzere Yeşil Kart çıkarma işleminin tek ünite görülmeye, okuma yazma bilmeyen kadınların Valilik ve Belediyede kurulacak Eşitlik Birimleri'nce yönlendirilmesi

5. Eğitim ve Sağlık Hizmetleri

Eğitim ve sağlık hizmetlerinin sunumu merkezi hükümetin görevleri arasındadır. Ancak yerel yönetimlerin de hizmetin ardalanını ve fiziki koşullarını düzeltmede çok önemli rolü ve sorumluluğu vardır. Bu alanda alınacak önlemler ve iyileştirmelerin kentin refahını artıracığı açıktır. Bu kapsamda YEAP'lerle geliştirilen politika önerileri;

- Nüfus Müdürlükleri, valilik, belediye, mahallelerde çalışma yapan kadın örgütleri ve muhtarlıklar işbirliğiyle özellikle sürekli göç alan geçekonda mahallelerinde ve kırsal alanda tarama yapıp eksik nüfus kayıtlarının saptanması ve eksiklerin giderilmesi.
- Kız öğrenciler için her düzeyde eğitim imkânlarının ve yurt, pansiyon gibi banınma olanaklarının artırılması ve ucuzlatılması; yoksul ailelerden gelen kızların masraflarının kamu kurumlanca karşılanması.
- Zorla ve erken evlilik ile akraba evliliğinin zararları konusunda, Sağlık İl Müdürlüğü, Millî Eğitim İl Müdürlüğü, Müftülük, kadın örgütleri işbirliği ile, yaşanmış kötü deneyimler de aktararak, eğitim seminerleri düzenlenmesi; ilgili mevzuatın kararlılıkla uygulanması
- Üreme sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinin yeniden yapılandırılması ve etkisinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması.
- Toplum Merkezi, Kadın Danışma Merkezi, SHÇEK, çocuk yuvası ve yetiştirme yurtları, sığınmaevleri, ara istasyon gibi kurumlarda uzman personel eksikliğinin giderilmesi ve yeterli sosyal hizmet uzmanıyla psikolog istihdamı.
- Kent merkezine uzak bölgeler için düzenli mobil sağlık taramaları yapılması.
- Belli günlerde kent merkezindeki sağlık merkezlerine ücretsiz ulaşım sağlanması gibi yollarla özellikle yoksul ve hiçbir sağlık güvencesi olmayan kadınlara, özürü kadın ve çocuklara ücretsiz sağlık hizmeti ulaştırılması;
- Kadın ve çocukların asli kullanıcıları oldukları birinci basamak sağlık hizmetlerinin niceliksel ve niteliksel olarak iyileştirilmesi.

6. Göç ve Yoksulluk

Göç ve yoksulluk, kente göç etmiş / göç etmek zorunda kalan ve Türkçe bilmeyen kadın nüfusun sorunları diğer kadınlara göre daha ağırdır. Bu kadınların hem dışlanmış hem de taleplerini dile getirme olanaklarından yoksundur. Yerel siyasete katılmadan kentsel hizmetlere erişime, toplumsal-mekansal hareketlilikten ekonomik güçlenmeye değin temel haklarını yaşadıkları yerde nasıl hayata geçirecekleri üzerine özel politikalar geliştirmenin yollarının aranması kentin öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda YEAP'lerde öngörülen çözüm önerileri şöyle sıralanabilir

- Yoğun göç almış / alan yoksul mahallelerde, kadınların sorun ve gereksinimlerinin özellikle ele alındığı alan araştırmalarının yapılması, mevcut araştırmaların değerlendirilmesi, bu verilere dayalı özel çözümler geliştirilmesi.
- Göç etmiş / yerinden olmuş kadın ve kız çocuklarına, Türkçe bilmeyenler de dikkate alınarak, kenti ve kentsel kurumları tanıma amaçlı eğitim ve gezi çalışmaları yapılması.
- Sığınmacı kadın ve kız çocuklarına yönelik İl Emniyet Müdürlüğü, Yabancılar Şube Dairesi, UNHCR ve SYDV'nin yürüttüğü çalışmaların daha koordine hale getirilerek güçlendirilmesi,
- Bu kadınlara yönelik eğitim ve istihdam programları düzenlenmesi, kız çocuklarının liselere / açık liselere devamının ve Yaşam Boyu Eğitim Merkezleri ve halk eğitim kurslarından özellikle bu kadın ve kız çocuklarının yararlanmasının sağlanması.
- Bu bölgelerde yaşayan kadınlara, tek ebeveyn ve/veya özürü, yalnız yaşayan, yaşlı, evden atılan ya da aile içi şiddet nedeniyle evinden kendisiyle ayrılan kadınlara öncelik vermek üzere, TOKİ ya da belediye konutlarından kota ayrılması

7. Zihniyet Değişikliği ve Farkındalık Yaratma

Eşitsizlik ve adaletsizliklerin bugünden yanna giderilmesi de gerçekçi bir beklenti değildir. Zihniyet değişikliği ve farkındalık yaratmaya yönelik her çalışma duvara bir tuğla koymak anlamına gelecektir bu nedenle de çok önemlidir. Bu kapsamda YEAP'lerde öngörülen çözüm önerileri şöyle sıralanabilir;

- Halk Eğitim Merkezleri, Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve kadın örgütleri işbirliğiyle kadın ve erkekler için eğitim çalışmaları düzenlenmesi;
- Kamu kurumu ve kadın örgütlerinin ortaklığıyla kadınlara yönelik meslek edindirme kurslarında kadının insan hakları eğitimlerine yer verilmesi;
- Kurumların, çalışanlarına ve ailelerine, aile içi iletişim, kadına yönelik şiddet, v.b. konularda eğitim seminerleri uygulaması, çocuk gelişimine yönelik ve kadın haklarını da içeren baba eğitimleri;
- Okullarda kadın hakları dersinin verilmesi, müfredatta gerekli değişiklik yapılana kadar kadın hakları eğitiminin insan hakları dersi içinde uzman kişilerce verilmesinin sağlanması;
- Okul aile birlikleri desteğiyle okullarda aile içi iletişim, çocuk gelişimi ve anne-baba eğitimleri verilmesi; basit dilde broşürler basıp kadın kuruluşları, muhtarlıklar, semt merkezleri, sağlık ocakları vb kanalıyla dağıtımının sağlanması, afişler hazırlanıp kentin belli yerlerine asılması gibi kadın-erkek yetişkinlerin ve çocukların cinsler arası eşitlik perspektifi
- Başta belediyeler olmak üzere yerel yönetimler ve Valilik personeline cinsler arası eşitlik perspektifi ve politikaları, yerel yönetimler mevzuatından kadınlar lehine nasıl yararlanılabileceği gibi konularda eğitim verilmesi
- Belediye Kadın Araştırma ya da Kadın Erkek Eşitlik Birimi'nce, yerel ve ulusal medyadan izlenerek, kadın kuruluşlarının da desteğiyle belli periyotlarla RTÜK'e yazılı olarak iletilmesi, kadın kuruluşları arasında bir medya izleme grubu oluşturulması.
- Belediyelerin tüm kadın kuruluşlarını periyodik olarak toplantıya çağırması yoluyla karşılıklı bilgilendirme ve öneri alış-verişinin sağlanması;
- Belediye ve Valiliklerin web sitelerinde kadın kuruluşlarının listesi ve etkinliklerine yer verilmesi, bağlantı sağlanması gibi mekanizmalarla, yerel yöneticiler ile kadın örgütleri ve kadınlar arasında iletişimi artıran uygulamalarla ve süreçlerin başlatılması, sürdürülmesi ve güçlendirilmesi.

Sabancı Üniversitesi Mor Sertifika Programı

■ Sabancı Üniversitesi'nin Birleşmiş Milletler Ortak Programı kapsamında, lise öğretmenleri arasında toplumsal cinsiyet bakış açısını geliştirmek amacıyla tasarladığı Mor Sertifika Programı tamamlandı ve katılımcılara sertifikaları dağıtıldı.

Sabancı Üniversitesi'nin Ortak Program kapsamında, lise öğretmenleri arasında eleştirel toplumsal cinsiyet bakış açısını geliştirmek amacıyla tasarladığı Mor Sertifika Programı tamamlandı.

İstanbul'da gerçekleştirilen program öncesinde Sabancı Üniversitesi'nden akademisyenler, Proje Sorumlusu Ayşe Yüksel ve Proje Direktörü Hülya Adak'tan oluşan Proje Grubu, Ortak Program'ın yürütüldüğü İzmir, Kars, Nevşehir, Şanlıurfa, Trabzon ve Van'a giderek bu illerde lise öğretmenleri öğretim üyeleri, öğrenciler ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile biraraya gelerek bilgi alışverişinde bulundular.

Proje Grubu, gittikleri her ilde lise öğretmenlerine eğitim içeriğinin uygunluğu ve ihtiyacı karşılar nitelikte olup olmadığını anlamak ve hazırlanacak sertifika programının içeriğine katkıda bulunmalarına fırsat vermek amacıyla interaktif bir yaklaşımla "Toplumsal cinsiyete duyarlı eğitim nasıl olmalıdır?", "Mor Sertifika Programında hangi konuların ele alınmasını istiyorsunuz/gerekli görüyorsunuz?" sorularını yöneltti.

Bu çalışmanın ardından Mor Sertifika Programı 5-6 Temmuz 2007 tarihlerinde İstanbul'da Sabancı Üniversitesi Tuzla Kampüsü'nde yapıldı.

Ortak Programın yürütüldüğü 6 ilden toplam 33 lise öğretmenin katılımı ve Sabancı Üniversitesi'nden 10 öğretim görevlisi ile bir psikiyatrisin sunumlarıyla hayata geçirilen Sertifika Programı'na katılan öğretmenlerin tamamı programın tüm modüllerine katılarak Mor Sertifika almaya hak kazandılar.

Programda sertifikaya hak kazanma kriteri olarak 11 oturumundan en az 9'una katılmak şartı arandığı gelen 33 lise öğretmenin tamamının Mor Sertifika Programı'nın tüm modüllerine katılarak "Mor Sertifika" almaya hak kazandığı bildirildi.

Program esnasında oturumların tümünün canlı olarak videoya kaydedildiği ve program sonrasında da

detaylı özeti çıkarılarak, oturum materyallerini de kapsayacak şekilde yazılı doküman haline getirildiği kaydedildi.

Proje Sorumlusu Ayşe Yüksel, programın amacının, lise öğretmenleri arasında eleştirel toplumsal cinsiyet bakış açısını geliştirmek olduğunu ifade ederek şunları söyledi:

"Mor Sertifika Programı lise öğretmenlerine yönelik bir toplumsal cinsiyet eğitimi programıdır. Bu program ile, toplumsal cinsiyet çalışmalarının lise eğitimi içinde ana akımlaşmasını, bu konudaki duyarlılığın derslere ve okul içi etkinliklere yansımaları sağlamayı, lise öğretmenlerinin ve onlar aracılığıyla liseli gençlerin kadınların insan hakları konusundaki farkındalıklarını arttırmayı, katılımcılar arasında toplumsal cinsiyet üzerine ortak bir dil oluşturmayı, "öğrenmeyi öğrenme" prensibine odaklanmayı; lise öğretmenlerini toplumsal cinsiyet bilinciyle eğitim stratejileri geliştirme konusunda güçlendirme ve desteklemeyi hedefledik"

Yüksel, Mor Sertifika Programının geliştirilmesi için getirilen önerileri;

- Bu tür faaliyetlerin MEB ile birlikte yürütülmesi ve bu prosedürlerin hayata geçirilmesi,
- Okullardaki kadın kollanına daha fazla önem verilmesi, okul ve üniversitelerle bağlantı kurularak halkın bilinçlendirilmesi, özellikle öğretmenlerin bu konuda eğitilmesi,

- İletişimin ve tüm katılımcılar arasında sürekli bilgi alışverişinin sağlanması,
- Gerek medya, gerekse eğitim kurumları ve sivil toplum örgütlerinde bu tarz programların desteklenmesi,
- Seminere katılan öğretmenlerin kendi illerinde bu tür çalışmalarda görev almaları ve diğer okullara da ulaşmalarının sağlanması ve hatta bu tür çalışmaların diğer illerde de yaygınlaştırılması,
- Çözüm önerilerinin üzerinde daha fazla durulması, program için daha fazla süre ayrılarak uygulamalara ağırlık verilmesi, şeklinde sıraladı.

Mor Sertifika Programında şu mo-

düller üzerinde eğitim verildi:

- Toplumsal Cinsiyet ve Feminizm
- Matematik-Doğa Bilimlerinde Toplumsal Cinsiyet
- Edebiyatta Toplumsal Cinsiyet
- Kadın ve Medya
- Osmanlı Tarihi ve Toplumsal Cinsiyet
- Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet
- Şiddetten Ne Anlıyoruz?
- Cinsel Taciz Atölyesi
- Ergen Ruh Sağlığı-Kadın Ruh Sağlığı
- Toplumsal Cinsiyet Atölye Çalışması: "Kolaylaştırma", "Teoriden Pratiğe", "Değerlendirme Anketi"

Kadın Dostu Kentler: Frankfurt

■ Dünya üzerinde "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" yaklaşımının ana politikalara yerleştirilmesi konusunda örnek kent olarak gösterilen Frankfurt'un Belediye Meclisi, 2002 yılında "toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımının yönetimin her kademesinde temel bir bileşen olarak plan ve politikalara yerleştirilmesi" kararını aldı. Daha sonra Belediye Kadın Sorunları Biriminde karma bir Toplumsal Cinsiyet Ekibi oluşturuldu ve Ekip Belediye yönetimi adına sürecin koordinasyonunu üstlendi.

A lmanya'nın Ren Bölgesi'nin ekonomik ve kültürel merkezi olarak kabul edilen, yaklaşık 650 bin nüfuslu Frankfurt'ta toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımının ana politikalara yerleştirilmesi süreci 2002'den bu yana devam ediyor. Frankfurt Belediye Meclisi, 2002'de "toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımının, yönetimin her kademesinde, temel bir bileşen olarak plan ve politikalara yerleştirilmesi" kararını aldı. Bir sonraki sene, ikinci bir Meclis kararıyla, Belediyenin Kadın Sorunları Biriminde karma bir Toplumsal Cinsiyet Ekibi oluşturuldu ve Ekip Belediye yönetimi adına sürecin koordinasyonunu üstlendi.

Toplumsal Cinsiyet Ekibinin 2002 senesinden bu yana, eşitlik yaklaşımını kentin ana politikalarına yerleştirmeyi amaçlayan çalışmaları aşağıda yer almaktadır;

ÇERÇEVE PLANIN HAZIRLANMASI

1. Çerçeve planın hazırlanması: "Frankfurt'ta Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Yaklaşımının Ana Politikalara Yerleştirilmesi İçin Çerçeve Plan" hazırlandı. Planda, eşitlik yaklaşımının yerel ana politikalara yerleştirilmesi sürecine ilişkin yol haritası sunuldu.

BİLGİ DOSYASI HAZIRLANMASI

2. Bilgi dosyası hazırlanması: Belediye

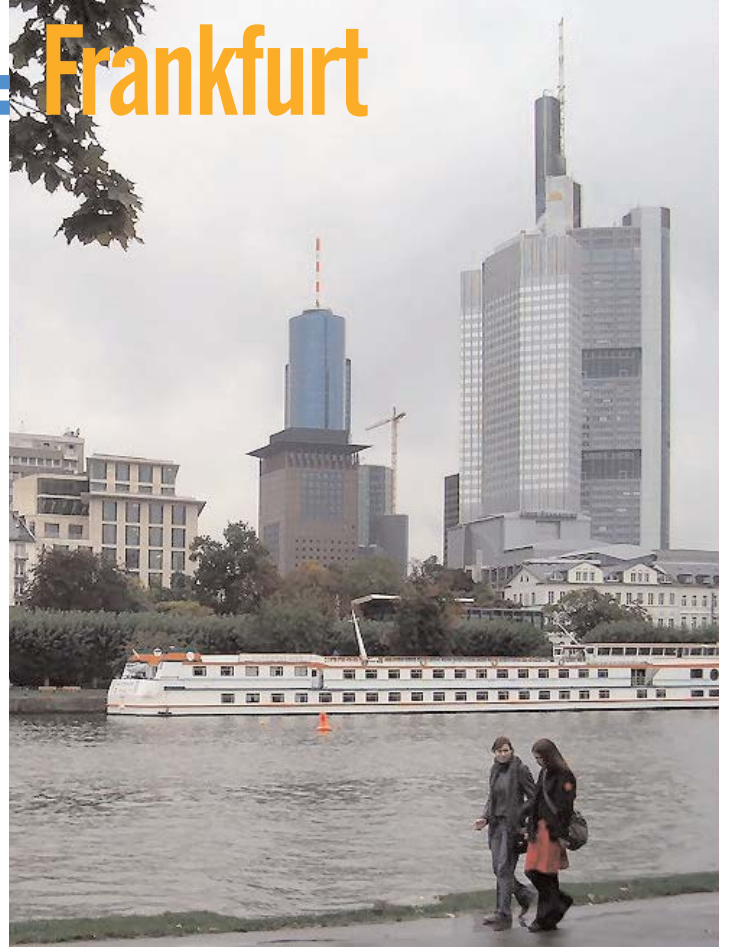
personeli ve yöneticilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımının yerel ana politikalara yerleştirilmesi sürecine dair bilgi düzeylerini geliştirmek amacıyla bir dosya hazırlandı. Dosyada, Frankfurt Belediye Meclisinin ilgili kararları ve Toplumsal Cinsiyet Ekibi tarafından hazırlanan çerçeve planın yanı sıra, diğer ülkelerdeki uygulamalardan örneklerle de yer verildi.

YEREL MECLİS ÜYELERİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ

3. Yerel Meclis üyelerinin bilgilendirilmesi: Frankfurt Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi üyeleri, eşitlik yaklaşımının yerel ana politikalara yerleştirilmesine ilişkin örnek uygulamalar ile Frankfurt'ta planlanan çalışmalar hakkında bilgilendirildi. İki aşamalı olarak gerçekleştirilen bilgilendirme toplantılarının ilkinde, üyelere konu hakkında genel ve teorik bilgi sunulurken, toplantıların ikinci aşamasında Belediye Meclisi'nde sağlık, konut, çevre, eğitim vb. alanlarda çalışan İhtisas Komisyonlarının üyelerine, eşitlik uygulamalarının nasıl hayata geçirilebileceği, Komitelerin çalışma gündemlerini oluşturan sorun alanları üzerinden somut örneklerle anlatıldı.

BELEDİYE YÖNETİCİLERİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ

4. Belediye yöneticilerinin bilgilendirilmesi: İstatistik Ofisi, Konut

Departmanı, Hukuk ve Sigorta Ofisi, Gençlik Hizmetleri Ofisi, Çevre Birimi, Yol Departmanı, Spor ve Eğlence Ofisi, Halk Sağlığı Ofisi gibi birçok birimin üst düzey yöneticileri ile Frankfurt Liman İşletmesi ve Şehirçi Toplu Taşıma İşletmesi'nin yöneticileri, eşitlik yaklaşımının yerel ana politikalara yerleştirilmesine ilişkin örnek uygulamalar hakkında bilgilendirildi.

YEREL VE BÖLGESEL DENEYİM PAYLAŞIMI

5. Yerel ve bölgesel deneyim paylaşımı: Uygulamaların geliştirilmesi ve hataların en aza indirgenmesi için hem Frankfurt Belediyesi içinde, hem de bölgesel ve uluslararası düzeyde bu konuda deneyimli Belediyelerle düzenli bilgi alışverişi sağlandı.

PİLOT PROJELER HAZIRLANMASI

6. Pilot projeler hazırlanması: Her bir Belediye birimi, kendi çalışma alanında eşitlik yaklaşımının yerel ana politikalara yerleştirilmesini amaçlayan pilot projeler hazırlayarak uygulamaya koydu. Pilot projelerle, Belediye personeli ve yöneticilerinin eşitlik yaklaşımını yerel ana politikalara yerleştirme deneyimi geliştirildi. Aynı zamanda personel ve yöneticilerin sürece aktif katılımı sağlandı. Hazırlanan ve uygulamaya konulan

pilot projeler çerçevesinde yapılan bazı çalışmalar şunlardır:

- **Park ve Bahçeler Departmanı**, tasarım aşamasında olan bir çocuk oyun alanı için, oyun alanının inşa edileceği bölgede yaşayan kız ve erkek çocuklarıyla görüşerek onların istek ve önerilerini alıyor.

- **Gençlik Hizmetleri Ofisi**, kente yaşayan gençlerin Belediyenin gençlere yönelik eğlence etkinlikleri ve tesislerinden yararlanma düzeyini artırmak amacıyla, şehrin 15 bölgesinde, her iki cinsiyetten 3 bin 500 öğrenciyle görüşerek gençlerin eğlence tercihlerini araştırıyor.

- **Eğitim Ofisi**, kreşlerde işe alma stratejilerini inceleniyor ve kreşlerde çalışan erkek personelin motivasyon düzeyini ölçüyor. Sonuçların, erkeklerin bu iş sahasına erişimini kolaylaştırmak ve çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla düzenlenecek bir kampanya çerçevesinde değerlendirilmesi planlanıyor.

- **İstatistik Ofisi**, iş piyasası alanındaki istatistiklerin cinsiyet ayrımlı tutulup tutulmadığını inceleyerek, bu örnek üzerinden diğer alanlardaki yerel ve merkezi istatistiklerin cinsiyet ayrımlı hale getirilmesine yönelik öneriler geliştiriyor.

Hazırlayan:
Ayşe Sargin-BMOP Van Koordinatörü

“Ortak” Bir Program

“Birleşmiş Milletler (BM) Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı”-BMOP, Türkiye’de bir çok ilki gerçekleştirmektedir. Ortak Program, BM’in 1997 yılından bu yana yürüttüğü reform sürecinin BM, kamu, sivil toplum ve özel sektör işbirliğinin ve ortaklığının somutlaşmış halidir. Ortak Program, yerel ortaklarını (yerel yönetimler ve kadın kuruluşları) yaşam alanlarını dönüştürecek ve kadın dostu kentleri kuracak temel aktörler olarak tanımlar. Bu nedenle de yerel yönetimleri ve kadın kuruluşlarını güçlendirmeyi hedefler.

Hedeflerimiz

Ortak programın ana amacı ‘kadın dostu’ kentlerin oluşumuna destek vermektir.

Bu amacın hayata geçirilmesi için de hedeflerimiz şunlar:

1. Kadın ve kız çocuklarının haklarının korunması ve geliştirilmesi için uygun ortamın (planlar, programlar, politikalar ve yasalar) yaratılması.
2. Yerel yönetimlerin kadın ve kız çocukları için kaliteli hizmetler tasarlama ve sunma kapasitesinin geliştirilmesi.
3. Bu konuda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının savunuculuk, proje yönetimi, kaynak yaratma, yerel yönetimlerle başarılı etkileşim sağlama ve kadın ve kız çocuklarının konularını güçlendirme kapasitelerinin geliştirilmesi.
4. Halkın kadın ve kız çocuklarının hakları konusundaki bilinçlenme düzeyinin artırılması.

Neden 6 Şehir ?

Program hazırlık aşamasında, şehir seçimi konusunda detaylı ve kapsamlı bir çalışma yapılmıştır. Bir çok kriter değerlendirildikten sonra programın ilk olarak İzmir, Kars, Nevşehir, Şanlıurfa, Trabzon ve Van şehirlerinde hayata geçirilmesi planlanmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı göstergeleri, yerel yönetimlerin istekliliği, diğer BM projelerinin sürdürüldüğü mekanlar ve bütçe imkanları illerin seçiminde belirleyici olmuştur. Ayrıca, coğrafi farklılıklar da değerlendirilmeye alınmıştır. BM Ortak Programı, esas olarak ulusal düzeydeki karar alıcılar ile 6 ildeki yerel karar alıcıları, sivil toplum kuruluşları ve halkı hedef kitlesi olarak görmektedir. Bu şehirler, katılımcı ve eşgüdümlü ve sektörlerarası işbirliğine öncelik veren bir yaklaşımın benimsenmesi ile hizmetlerin nasıl geliştirilip çeşitlendirebileceğini, kaynakların nasıl çoğaltılabileceğini ve kadın ve kız çocuklarının yaşamlarının iyileştirilebileceğini göstermek üzere seçilmişlerdir.

Nedir Kadın Dostu Kent ?

Kent nüfusunun yarısını oluşturmalarına rağmen kadınlar, yerel karar alma süreçlerine tam ve eşit bir biçimde katılamamaktadırlar. Oysa kadınlar seçilmiş ve atanmış yerel yöneticilerin planlama ve yönetim sürecinde danışmaları gereken doğal ortaklardır. Şehir planlamaları, geleneksel olarak erkekler tarafından yapılır ve kadınların ihtiyaçları göz önüne alınmaz. Oysa konut, güvenlik, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi alanlarda alınan yerel kararlar, kadınları doğrudan etkilemektedir. Planlamalarda nedense kadınların bir araya gelebilecekleri mekanlar, her mahalleye bir kreş, gündüz bakımevi vs. yapımı düşünülmez. Örneğin iyi aydınlatılmamış sokaklar, uzak noktalara hizmet vermeyen belediye otobüsleri ve bu araçların güvensiz oluşu kadınların en temel haklarını kullanmalarının önündeki engellerdendir. Ayrıca kadınların şiddete uğradıklarında sığınabilecekleri mekanlar, ilgililere ulaşabilecekleri acil destek hatları da yine kent yönetiminin, yaptığı planlarda gözardı etmemesi gereken unsurlardır.

Kentlerin kültürel, spor ve dinlenme olanaklarından en az yararlanan gruplarından birini kadınlar oluşturmaktadır.

Planlamasında, oluşumunda, günlük yaşamında kadınların aktif bir biçimde rol aldığı **KADIN DOSTU KENTLER YARATMAK İSTİYORUZ.**

“Kadın Dostu Kent” sloganıyla, herkesin kentin sunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi fırsatlardan eşit bir biçimde yararlanabilmesini amaçlıyoruz.

Program Ortakları

Türkiye’de faaliyet gösteren tüm Birleşmiş Milletler Kuruluşları

İçişleri Bakanlığı

SABANCI VAKFI

Sabancı Vakfı

İzmir,
Nevşehir,
Kars,
Şanlıurfa,
Trabzon ve
Van
Valilik
Belediye Başkanlıkları
Kadın Kuruluşları

Mali katkıda bulunan ülkeler

Almanya
Danimarka
Finlandiya
Fransa
İngiltere
İsveç
İsviçre
Kanada
Norveç

Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı
BMOP Bülteni

Sahibi
Birleşmiş Milletler Ortak Programı
Editör
Nezih Tavlaş
Katkıda Bulunanlar
Nevin Şenol (Ortak Program Yöneticisi)
Serhan Alemdar (Program/Finans Asistanı)

Yerel Koordinatörler
İZMİR-Semra Ulusoy
KARS-Sibel Alp Argunhan
NEVŞEHİR-Huriye Karabacak
ŞANLIURFA-Tülay Yılmaz
TRABZON-Sinem Mısırlıoğlu
VAN-Ayşe Sargın

Adres
Birlik Mah. 2. Cad. No:11
Çankaya -ANKARA
Tel: 312-454 11 85
Faks: 312-496 14 85
info@bmkadinhaklari.org
Web Sayfası
www.bmkadinhaklari.org